Från: [redacted]
Till: RLK Funk Registrator
Ärende: RS 2024-0344
Datum: den 8 juli 2024 15:59:18
Bilagor: Remissvar från Folkhälsomyndigheten.pdf
Remissvar från Folkhälsomyndigheten.docx

Hej!

Här kommer Folkhälsomyndighetens remissvar på ärende RS 2024-0344 Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – samrådsförslag.

Med vänlig hälsning

[redacted]
Utredare
[redacted]
Folkhälsomyndigheten
Enheten för samordnat folkhälsoarbete
Avdelningen för folkhälsoanalys och datautveckling
[redacted]

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.
För ytterligare information besök gärna: www.folkhalsomyndigheten.se

Läs om hur vi behandlar personuppgifter i e-post

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare
Region Stockholm
Att: Regional utveckling
Box 30215
104 25 Stockholm
registrator.rlk@regionstockholm.se

Handläggare
Enheten för Samordnat folkhälsoarbete
[redacted]

Datum
2024-07-08

Vårt ärendenummer
01646-2024
Ert ärendenummer
RS 2024-0344

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – samrådsförslag

Folkhälsomyndigheten har ombetts lämna synpunkter på Stockholms läns samrådsförslag på den kommande regionala utvecklingsplanen. Vi tycker sammantaget att planen framstår som genomarbetad och de synpunkter vi lämnar ska ses som en möjlighet att stärka folkhälsoperspektivet ytterligare i strategin.

Folkhälsomyndighetens utgångspunkter för remissvaret

Vårt remissvar utgår från följande utgångspunkter:

- Sverige har en riksdagsbeslutad folkhälsopolitik som består av ett övergripande, nationellt folkhälsopolitiskt mål och åtta målområden (se bilaga 1). Målet gäller för alla aktörer i Sverige, statliga, regionala och kommunala och syftar till att åstadkomma samhälleliga förutsättningar som stärker möjligheterna för en god och jämlik hälsa (3).
- Folkhälsan påverkas av samhälleliga förutsättningar som skapas inom de flesta samhällssektorer och av och av de aktörer som där verkar. Individens eget val och agerande inverkar också. Därför är folkhälsoområdet ett brett område (2). Det är anledningen till att det finns många kopplingar till flertalet andra tvärpolitiska områden. Rätt hanterat kan därför goda målsynergier och viktiga effekter för vårt samhälle uppstå.
- En befolkning som är frisk och mår bra skapar bättre förutsättningar för välstånd och ökad tillväxt genom mindre sjukfrånvaro, större sysselsättning, högre produktivitet och mindre behov av vård och omsorg. En god och jämlikt fördelad hälsa i hela befolkningen är därför mer än frånvaro av sjukdom. Det är därför angeläget att skillnader i hälsa i befolkningen uppmärksammas som ett problem för samhället som helhet (2).

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Folkhälsomyndigheten ser positivt på att utvecklingsplanen tydliggör att ni ska verka för en *jämlik, trygg och inkluderande region med goda livsmiljöer* samt en

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

förbättrad folkhälsa i hela länet. Utifrån detta vill vi lämna tre övergripande förslag till utveckling och konkretisering:

- Förslag: Ett tydligare integrerat jämlikhetsperspektiv inom alla de övergripande målen och i era (del)mål, där ni genomgående kan beakta socioekonomiska aspekter och fokusera på dem med störst behov.
- Förslag: Förstärk era skrivningar så att kopplingen mellan en välmående befolkning och hållbar regional utveckling tydligare framgår i er plan.
- Förslag: Konkretisera strategin med hjälp av det folkhälsopolitiska ramverket genom att uttryckligen:
    - hänvisa till den nationella folkhälsopolitiken och synliggör på så sätt att er plan är ett led i att bidra till det politikområdet inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet,
    - harmonisera ert mål och prioritering med det nationella övergripande folkhälsopolitiska målet samt
    - använda de åtta folkhälsopolitiska målområdena och fokusområdena för att öppna upp för målsynergier mellan politikområdena, och dessutom
    - identifiera de områden där insatser behövs för att skapa både ett robust och motståndskraftigt samhälle som utvecklas hållbart och samtidigt också åstadkomma en god och jämlik hälsa i befolkningen, och avslutningsvis
    - följa upp er plan med hjälp av kärnindikatorerna för det övergripande nationella folkhälsopolitiska målet (6).

Kommentarer kopplade till era specifika frågeområden

Med anledning av våra utgångspunkter kommer vi lämna remissvar på följande av era remissfrågor: 3, 4, 5, 9 och 10. Övriga frågor bedömer vi faller utanför vårt myndighetsuppdrag och dessutom förutsätter de regional och lokal kännedom om ert läns förutsättningar och behov.

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

Region Stockholms remissfrågor:

1. Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?
2. Hanterar samrådsförslaget de utmaningar vi står inför, däribland klimatförändringar och det förändrade omvärldsläget och dess tänkbara konsekvenser? Vad kan utvecklas?
3. Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?
4. Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?
5. Vilka indikatorer mäter på bästa sätt målen?
6. Saknar ni information eller förhållningssätt gällande den rumsliga utvecklingen?
7. Hur ser ni på plankartans utformning och tillhörande förhållningssätt?
8. Är utgångspunkterna för bebyggelsestrukturens avgränsning tydliga?
9. Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?
10. Vilka dialog- och samverkansformer bör vi använda eller utveckla för att kunna agera tillsammans för att nå planens mål och stärka genomförandet?

Frågeområde – Vision, mål och prioriteringar (frågorna 3–5)

Vi ser att folkhälsoområdet omnämns i er strategi och till exempel ingår i ett av era mål. Samtidigt saknar vi kopplingen till den nationella folkhälsopolitiken och den bredd som den står för kopplat till de samhälleliga förutsättningarna som är centrala för en god och jämlik hälsa i befolkningen. En sådan koppling skulle kunna ge ytterligare kraft i ert utvecklingsarbete.

Ytterligare ett sätt att ge kraft till arbetet är genom rekommendationerna i vår rapport om de 21 regionala utvecklingsstrategierna där vi trycker på följande: Folkhälsa behöver både ses som ett eget område och mål i sig, och som ett medel eller en resurs för att nå andra samhällsmål eller lösa andra samhällsutmaningar. Det vill säga att folkhälsoperspektivet integreras både vertikalt och horisontellt i er målstruktur (2) och därmed i er regionala utvecklingsplan i sin helhet. Vi ser att måluppfyllelsen skulle kunna stärkas om ni antar ett sådant förhållningssätt. Utifrån detta är ett förslag att stärka den horisontella integreringen av ett folkhälsoperspektiv i er plan. Vi tolkar emellertid att den vertikala integreringen redan finns på plats via ert mål om att *förbättra hälsan i hela länet*.

Ett kompletterande sätt att ge mer kraft i arbetet är att låta de fokusområden som finns kopplade till de åtta målområdena bidra till att konkretisera er plan och dess genomförande, eftersom fokusområdena beskriver särskilt viktiga områden där behoven är som störst att vidta åtgärder inom (se bilaga 1). De kan utgöra ett sammanbindande kitt mellan frågor som rör den sociala dimensionen av hållbar utveckling och andra regionala utvecklingsfrågor.

I våra rapporter (1, 2) har vi konstaterat att det finns målsynergier att utvinna mellan folkhälsoområdet och regional utveckling och vi vill därför understryka vikten av att låta de övergripande målen, (del)målen och prioriteringarna verka för varandras ömsesidiga uppfyllelse. Det så att den sociala dimensionen av hållbar

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

utveckling, genom ett folkhälsoperspektiv, återfinns både som ett mål och medel inom alla delar av er strategi, och vice versa. Det vill säga både vertikal och horisontell integrering. Ett exempel på detta är att för målet om *säkerställd kompetensförsörjning och möjlighet till arbete* visa det dubbla samband som finns mellan hälsa och arbete. Insatser som främjar en god och jämlik hälsa i befolkningen skapar även förutsättningar för människor att få och behålla ett arbete, växa under ett arbetsliv och att orka och hålla för ett helt arbetsliv, samtidigt som att arbetslivet i sig påverkar hälsan.

Vi ser att det inom ramen för de föreslagna prioriteringarna finns möjlighet att verka i en riktning som kan bidra till det övergripande nationella folkhälsopolitiska målet. Vi vill dock återknyta till vårt övergripande förslag om att stärka jämlikhetsperspektivet i era prioriteringar. Ett exempel är att komplettera er prioritering kring *stärkta livsvillkor* med att skriva ut att de även ska bli mer jämlika för att öka förutsättningarna att nå ert övergripande mål. Vi ser att en sådan riktning bör framgå i prioriteringen.

Ett förslag vi också vill lämna är att synkronisera de regionalt antagna indikatorerna för det regionala utvecklingsarbetet med de 30 kärnindikatorer som finns framtagna för att följa upp den nationella folkhälsopolitiken. Det för att följa upp målet om en förbättrad folkhälsa i Stockholms län men också att få en form av horisontell integrering även på indikatorsnivå, vilket kan stärka förutsättningarna för mer tvärsektoriella och tvärvetenskapliga analyser. Genom att utgå från de nationella kärnindikatorerna kan kvaliteten stärkas i uppföljningen och de regionala och nationella lägesbilderna kan få en större samstämmighet. Dessutom kan synergier skapas i uppföljnings- och analysarbetet och till exempel kan de kunskapsunderlag och analyser som görs på nationella nivå därmed också enklare nyttjas i det regionala arbetet.

Frågeområde – Gemensamt ansvar och samverkan (frågorna 9–10):

Folkhälsomyndigheten samarbetar på nationell nivå med Tillväxtverket kring arbetet med den regionala utvecklingspolitiken. Utöver det är vårt bidrag främst genom detta remissvar. Därutöver vill vi upprepa möjligheten att använda det folkhälsopolitiska ramverket (se länkar nedan) samt de kunskapsunderlag Folkhälsomyndigheten tagit fram, för att konkretisera och systematiskt stärka folkhälsoperspektivet och måluppfyllelsen i er strategi.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Nina Lindqvist. Utredaren Åsa Lundquist har varit föredragande.

Folkhälsomyndigheten
Åsa Lundquist

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

Referenser och rekommenderad läsning

1. Folkhälsopolitik och regional utvecklingspolitik – En jämförande analys
2. Folkhälsa i de regionala utvecklingsstrategierna – En innehållsanalys av de 21 regionala utvecklingsstrategierna
3. Vad styr folkhälsopolitiken?
4. Om Folkhälsomyndigheten
5. Faktablad om folkhälsopolitiken och dess åtta målområden
6. Kärnindikatorer för uppföljning av det folkhälsopolitiska målet

Rekommenderad läsning: Faktablad om folkhälsopolitiken och dess åtta målområden

Rekommenderad läsning: Kärnindikatorer för uppföljning av det folkhälsopolitiska målet

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

Bilaga 1: Det folkhälsopolitiska ramverket

Sveriges folkhälsopolitik har ett **övergripande mål**: att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Målet ska vara uppnått till år 2048.

Till målet hör åtta **målområden** som konkretiserar och synliggör de samhälleliga förutsättningar som bidrar till en god och jämlik hälsa. Till varje målområde hör ett antal **fokusområden** som beskriver särskilt viktiga områden och sektorer att inrikta arbetet mot. Totalt finns 28 fokusområden.

För en samlad uppföljning av det övergripande målet finns 30 **kärnindikatorer** som kompletterar övrig uppföljning av folkhälsan i Sverige.

Målområden:	**Fokusområden:**
1) Det tidiga livets villkor	• En jämlik mödra- och barnhälsovård • En likvärdig förskola av hög kvalitet • Metoder och medel som sätter barnens främsta i fokus
2) Kunskaper, kompetenser och utbildning	• En god lärandemiljö i skolan • Ett likvärdigt utbildningssystem • Att motverka skolmisslyckanden genom tidig identifiering och insats
3) Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö	• Att ha ett arbete • Goda förutsättningar för ökad anställningsbarhet • Goda arbets- och anställningsförhållanden • En fysiskt och psykosocialt hållbar arbetsmiljö
4) Inkomster och försörjningsmöjligheter	• Fördelning av inkomster i befolkningen • Ekonomiska resurser för de med knappa ekonomiska marginaler och minskad långvarig
5) Boende och närmiljö	• Tillgång till en fullgod och ekonomiskt överkomlig bostad • Bostadsområden som är socialt hållbara • Sunda boendemiljöer på jämlika villkor
6) Levnadsvanor	• Begränsad tillgänglighet till hälsoskadliga produkter • Ökad tillgänglighet till hälsofrämjande produkter, miljöer och aktiviteter • Att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet med levnadsvanor i välfärdens organisationer
7) Kontroll, inflytande och delaktighet	• Ett jämlikt deltagande i demokratin • Ett jämlikt deltagande i det civila samhället • Arbetet för de mänskliga rättigheterna • Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter • Ökad kontroll, inflytande och delaktighet för vissa individer och grupper
8) En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård	• Tillgänglighet för att möta olika behov • Vårdmöten som är hälsofrämjande och skapar förutsättningar för jämlika insatser och resultat • Hälso- och sjukvårdens hälsofrämjande och förebyggande arbete • En god, tillgänglig och jämlik tandvård • Att regioner leder, styr och organiserar sin verksamhet i syfte att ge förutsättningar för en jämlik vård

Addo Sign ID-nummer: 8e8d5db7-0c49-411f-8440-7d849993e88f

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Visma Addos säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

[redacted]

2024-07-08 13:46:40Z
BankID Mobile

Dokument i försändelsen

Remissvar från Folkhälsomyndigheten 01646-2024.pdf *SHA256:* [redacted]

Addo Sign

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Visma Addo. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet
Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Visma Addo signeringstjänst.